

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXCLIII. Officia omnia, etiam Judicaturarum Regiarum in Gallia, sunt venalia & hæreditaria; imò & in quibusdam locis pignorationi judiciali, & decreto supposita in favorem creditorum, non quidem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

- 1 faciliorem resolutionem supponendum est, † in Gallia Officia etiam Regiæ iudicaturæ ex voluntate Regis effecta fuisse hæreditaria, cum sint venalia, & collationi ac imputationi supposita; non quidem quoad titulum & dignitatem, & æstimationem: ut inter DD. Gallos probat Barry *de success. lib. 14. cap. 4. Ex quibus tit. prefæcticia confer. num. 16. in fin. & num. 19. Addent. ad Louet Lettre C, num. 23. column. 2. in fin. versio. car l'esage*, qui dicit usum, vel potius corruptionem sæculi hodie talem esse, ut omnia Officia etiam Judicaturarum sint venalia, & cadant in commercium; adeo ut quandoque unus familie facultates ad solvendum pretium Officii non sufficiant. † Quod enim dicitur resignatarium Officii jus suum capere à Rege, non à resignante, verum quidem erat olim, sed hodiernis temporibus non ita se habet: Chopin, *de morib. Andeg. lib. 3. cap. 1. tit. 3. num. 8. in margine*. Neque in hoc attendenda sunt arresta antiqua, sed hodierna potius observantia, & usus communis: Loyseau *des Offices, lib. 4. cap. 6. num. 43*. Unde arrestum dictum *de Favier*, quod olim iustissimum erat, hodie allegari & observari non debet. † Tota differentia quæ intervenit inter Officia Judicaturæ, & alia purè non venalia, consistit in pignoratione & decrero; quia venditio utriusque generis Officiorum voluntaria permittitur, ut testatur Loyseau *in dist. tract. de Offic. lib. 4. cap. 8. num. 19*. † Immo & in Parlamento Gratianopolitano similia Officia Judicaturæ sunt supposita pignorationi & decrero. Et idem observatur in Parlamento Parisiensi, ut testatur Addit. ad Louet *lit. D, num. 63. in fin. versio. Ce que dessus n'est point pratiqué*. Unde hodie hujusmodi officia non extinguuntur cum persona, sed transeunt ad hæredes eodem modo quo cætera bona: Scholastes ad Louet *dist. num. 63. column. 5. versio. car la qualité héréditaire: & lit. O, n. 5. column. 4. versio. la question proposée*.
- 5 Et generalis est regula, quod quando Princeps facile concedit ut alienentur officia, tunc purè venalia dicuntur: Barry *dist. lib. 4. cap. 14. num. 16. versio. alii distinguunt*: Covar. *lib. 3. var. resol. cap. 19. num. 5. in fin.*
- 6 Hoc ita supposito, duo in hac questione casus distinguendi sunt. Primus est, quando agitur de collatione valoris Officii, faciendâ per filium in successione ab intestato. Secundus est, quando agitur de hærede gravato, qui Officii valorem retinet pro suis detractionibus. In primo casu resolvendum est, quod quando agitur de collatione Officii, illud æstimari debet habito respectu ad tempus mortis paternæ: hæc enim communis est DD. resolutio, ut Baldi *in leg. omni modo, §. imputari, num. 3. versio. Item pone exemplum: Codic. de inoff. testament. quem citat & sequitur D. Ludovic. Bell. consil. 19. num. 60. Merlin. de leg. lib. 2. tit. 2. questione 24. numero 12. Grassi. in §. collatio bonorum, questione 18. numero 3. Charond. lib. 5. respons. 40. & 41. quem citat Barry *dist. lib. 14. cap. 4. num. 19. Loyseau des Offices, lib. 3. cap. 10. num. 59. de qua materia tractat Louet & ibi Addent. lit. E, numero 2. & lit. D, numero 63. lit. O, numero 5. Mangil. de imputat. questione 33. num. 13*.*
- 7 Cum enim Officia in plures personas scindi non possint, nec per plures personas administrari, necesse est ut pretium & valor Officii in globo hæreditatis reponatur, & in ipsius Officii locum

cum subrogetur. Quia ubi adest tradendi difficultas, vel incommoditas rerum dividendarum, aliud pro alio præstari potest, ut optime explicat D. Hieronymus à Laurent. olim Rotæ Avenionen. Auditor, & Universitatis Professor ordinarius, Vir doctrina, ætate, & moribus venerabili, in *leg. si emancipari, numero 136. Cod. de collat.*

Quod intelligendum est, ut procedat quando agitur de filio qui ad paternum Officium succedens, tractat de collatione vel imputatione cum fratribus. Alia planè, & diversa questio est de hærede gravato, qui Officium pro suis detractionibus retinere vult, ut advertit Merlin. *in tract. de leg. lib. 5. tit. 3. questione 7. num. 27. versio. ex quibus*.

Secundus itaque casus est, quando filius gravatus de restituendo paternam hæreditatem, Officium retinet pro suis detractionibus adversus fideicommissarium: hoc casu, si Officium adhuc extet, & non sit alienatum, illius æstimatio fieri debet habito respectu ad tempus restitutionis fideicommissi. Ratio est, quia hæres gravatus tenetur restituere bona fideicommissi, quæ per culpam ipsius deteriorata non fuere, in eo statu & valore, quo reperiuntur tempore evenientis casus fideicommissi, sive mobilia sint, sive immobilia. † Et per consequens Officia, quæ hodiernis temporibus in Gallia hæreditaria, ac veluti immobilia reputantur, restituenda sunt in eo valore quo tempore casus fideicommissi reperiuntur: cum illud etiam, quod per alluvionem accrescit, fideicommissario restituendum sit: *leg. quod in rerum 24. §. si quis post, ff. de legat. 1. leg. sepe, ff. de legat. 3. Manric. de conjectur. lib. 7. tit. 8. numero 28. in fin. versio. & similiter: & probatur in l. 3. ff. de fund. instrum. & in leg. scribit Celsus, ff. ad Trebellian. Peregrin. de fideicommiss. art. 10. numero 17. in fin. Probatur etiam in leg. servi qui, ff. ad leg. falcid. & per rationes latius deductas à Merlin. loco citat, numero 12. & sequent.*

Ratio differentiarum evidens est inter primum, & secundum casum: quia collatio, & imputatio fieri debet de tempore mortis paternæ; restitutio verò fideicommissi faciendâ est tempore evenientis conditionis: ideoque omne augmentum quod accedit bonis fideicommissis suppositis, ex natura rei, & sine facto hominis, cedit ad utilitatem fideicommissarii: Peregrin. *de fideicommiss. dist. art. 10. num. 17*.

Immo quamvis officia reputarentur bona mobilia, semper eorum æstimatio fieri deberet habito respectu ad tempus restitutionis fideicommissi: siquidem cum illorum valoris diminutio cedat in detrimentum fideicommissarii, ita æquum est, ut augmentum valoris fiat ad ejus utilitatem, ad hoc ut diminutionis & augmenti eadem sit proportio: Fular. *de substitut. quest. 624. per tot.*

Addatur tertius casus, quando hæres gravatus nullas alias fecit alienationes bonorum hæreditariorum præter Officium, aut saltem quando Officium est de primis alienationibus: Et hoc casu Peregrinus censuit, quod si agatur de Legitima, æstimatio fieri debet juxta tempus mortis paternæ; si verò de Trebellianicâ agatur, fiat æstimatio juxta tempus restitutionis, nisi fideicommissarius velit eligere pretium alienationis:

R ut

ut per eum articul. 39. num. 6. Jason *consil.* 161. vol. 4.

- 14 Sed contrarium alii volvere, & nominatim Durand. *de arte test. tit. 8. cautel. 9. num. 3.* qui asserit imputationem in legitimam fieri debere juxta pretium alienationis sine fraude factæ, ut refert Barry *de success. lib. 8. tit. 3. num. 67. fol. 249.* qui videtur in casu alienationis non fraudulentæ inclinare in sententiam Dilecti: Marta *de success. legal. part. 4. quest. 21. art. 10. num. 90.* Sim. *de Prat. lib. 3. interpret. 3. dub. 5. solut. 6. num. 14. fol. 266.* qui etiam illius est sententiæ, ut alienationes impotentur in detractiones, juxta pretium quo alienationes factæ fuerunt. † Si tamen intervenisset fraus, habendus esset respectus ad verum pretium: Merlin. *de legit. lib. 5. tit. 3. quest. 7. numero 26.* Mangil. *de imput. quest. 9. num. 69.* Surd. *consil. 128. num. 21.* Riminald. *jun. consil. 148. num. 48.* Ratio est, quia hæres alienando censetur tacite elegisse bona alienata, seu illorum pretium pro suis detractionibus: l. *Marcellus 3. §. res qua, ff. ad Trebell.* & ab hac sententiæ, quæ verior est, & receptior, non est recedendum.

CAPUT CXCIV.

Legitimam statim post professionem factam, etiam in Monasterio bonorum capaci, deberi tam ascendentibus, quam descendentibus, verior est sententia. Quæ hoc casu ad hæredes transmittitur, etiam cum fructibus. Mors civilis & naturalis æquiparantur, quando in utraque eadem militat ratio, aut quando ex utraque idem resultat effectus.

SUMMARIUM.

- 1 Magna est inter DD. controversia, utrum filio Religionem bonorum capacem professi, statim parentibus legitima debeatur? sed opinio affirmativa tenenda est.
- 2 Matris legitima super bonis profissi est triens, quando nulli ipsius adsunt fratres.
- 3 Mater quamvis filio naturaliter premortua transmittit ad hæredes jure petenda legitima super bonis filii profissi.
- 4 Nec solum transmittit proprietatem legitimam, sed etiam fructus.
- 5 Legitima debetur matri etiam in bonis filio post professionem delatis.
- 6 Bona delata monacho post professionem acquiruntur Monasterio.
- 7 In bonis industria Religiosi questis, parentes nullam habent legitimam; secus est in bonis illi jure sanguinis obvenientibus.
- 8 In jure universali, qualis est legitima, veniunt etiam bona futura.
- 9 Religiosi retinent jura sanguinis, & succedunt ab intestato.
- 10 Legitima favorabilior est piæ causæ.
- 11 Quoad effectum, ut Religiosus, seu Monasterium ejus loco succedat, ipse habetur pro vivo.

- 12 Mors civilis æquiparatur naturali, quando illa resultat idem effectus.

- 13 Item quando in utroque casu eadem ratio militat, mors civilis & naturalis æquiparantur.

Inter magnam DD. contrarietatem in quaestione illa, utrum legitima filii debeatur, statim post Religionem ingressio; & eodem modo, ascendentibus, statim post professionem filii: verior est sententia, quam etiam ut æqualem consentaneam Rota Romana amplecti fuit, legitimam liberis in bonis parentum, vel eorum parentibus in bonis liberorum statim debitam esse, & peti posse post professionem parentis, si filius præsertim ex dispositione juris communis, prætextat, in cap. *cum sumus, de regul. jur. cum auctoritate, Rota in Tuderin. legitima, coram Orsini.* quæ decisio est inserta post tract. Merlini *de legit. decis. 103.* & postea fuit approbata *decis. 103. part. 5. recentior.* ubi alie decisiones retractantur & confirmantur: Addunt ad Barar. *decis. 411. num. 16.* & fuscè comprobant Merlin. in *dist. tract. de legit. lib. 5. tit. 3. quest. 3. per tot.* ubi *num. 11.* loquitur expressè de legitima ascendentibus debita: & *num. 14.* idem locum habere vult tam in monasterio bonorum capaci, quam incapaci: post Grassl. in *§. legitima, quest. 12. num. 6 & 7.* quod etiam censuit Rota in *decisionibus supra allegatis*, quas etiam refert & sequitur Anton. de Martin. *lib. 1. quorid. resolut. cap. 235.* Eisdem sententiæ fuit Marta in *summa success. legal. part. 4. quest. 4. art. 3. num. 17.* apud quos plures alii citantur, quos consulo omittimus: Sanch. in *oper. moral. lib. 7. cap. 10. num. 3.* ubi plures allegat: & *num. 10.* ubi dicit non esse faciendam differentiationem inter ascendentes & descendentes, quamvis teneat contrarium Tamburin. *de jur. Abbat. tom. 3. dispens. 1. questio 4. numero 58.* Gratian. *discept. 102. cum illi citat.* & Hieronym. Roderic. *quest. regular. 72. num. 26.* alique multi. Sed nostra sententia æquior est, & receptior; quam, ut mox dictum est, in veriore Rota Romana approbavit in *supralatis decisionibus.*

Non est autem dubitandum, quin hoc casu legitima matris sit triens, cum dictus filius religiosus nullos habeat fratres, & sic æqualem matre concurrat: quo casu legitima mater triens totius hereditatis, seu bonorum filii: hoc in *Asculana legitima*, post dict. tract. Merlini *decis. 39. num. 17.* & in *recentior. decis. 219. num. 1. part. 6.* & in propriis terminis filii qui Religionem ingressus fuit, tradit Rota in *distis decisionibus supra allegatis.*

Non est etiam dubitandum, quin jura legitimæ statim post filii professionem delata, immixta fuerint ad hæredes, etiam si mater filii præmortua fuerit: quia cum jus legitimæ immixtum esset formatum & adiacatum in personam mortui, propter mortem civilem filii Religionem ingressus, quæ mors civilis in hoc casu eundem effectum producit quem naturalis, Rota in *decisione 503. numero secundo, parte quinta. recentior.* certum est quod jus illud petenda legitimæ transmissum fuit ad quoscumque hæredes, & successores ipsius matris, etiam extraneos, quamvis mater vivens legitimam non petiisset. † Idque unâ cum jure petendi fructus legitimæ, asserit Riminald. *jun. consil. 148.*